

**Соціальна робота з людьми без
певного місця проживання
(Бомжі)**

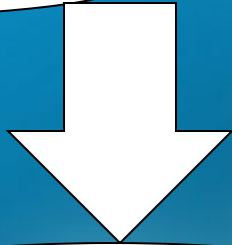
**Підготувала:
Головата Оксана**

Бродяження

**це соціальне явище,
що
характеризується
поневір'ям осіб
без визначеного
місця проживання
протягом тривалого
часу на території
країни або в межах
населеного пункту
або міста.**

Бездомність

**це відсутність постійного житла у
індивідів або сімей, що робить
неможливим як ведення осілого
способу життя, так і повноцінне
соціальне функціонування.**

недостатня кількість житла, брак дешевого житла;

безробіття, що обумовлює відсутність коштів для оплати житла;

соціальне здоров'я суспільства (наявність психічнохворих, осіб з поведінкою, що відхиляється, наркоманів, алкоголіків);

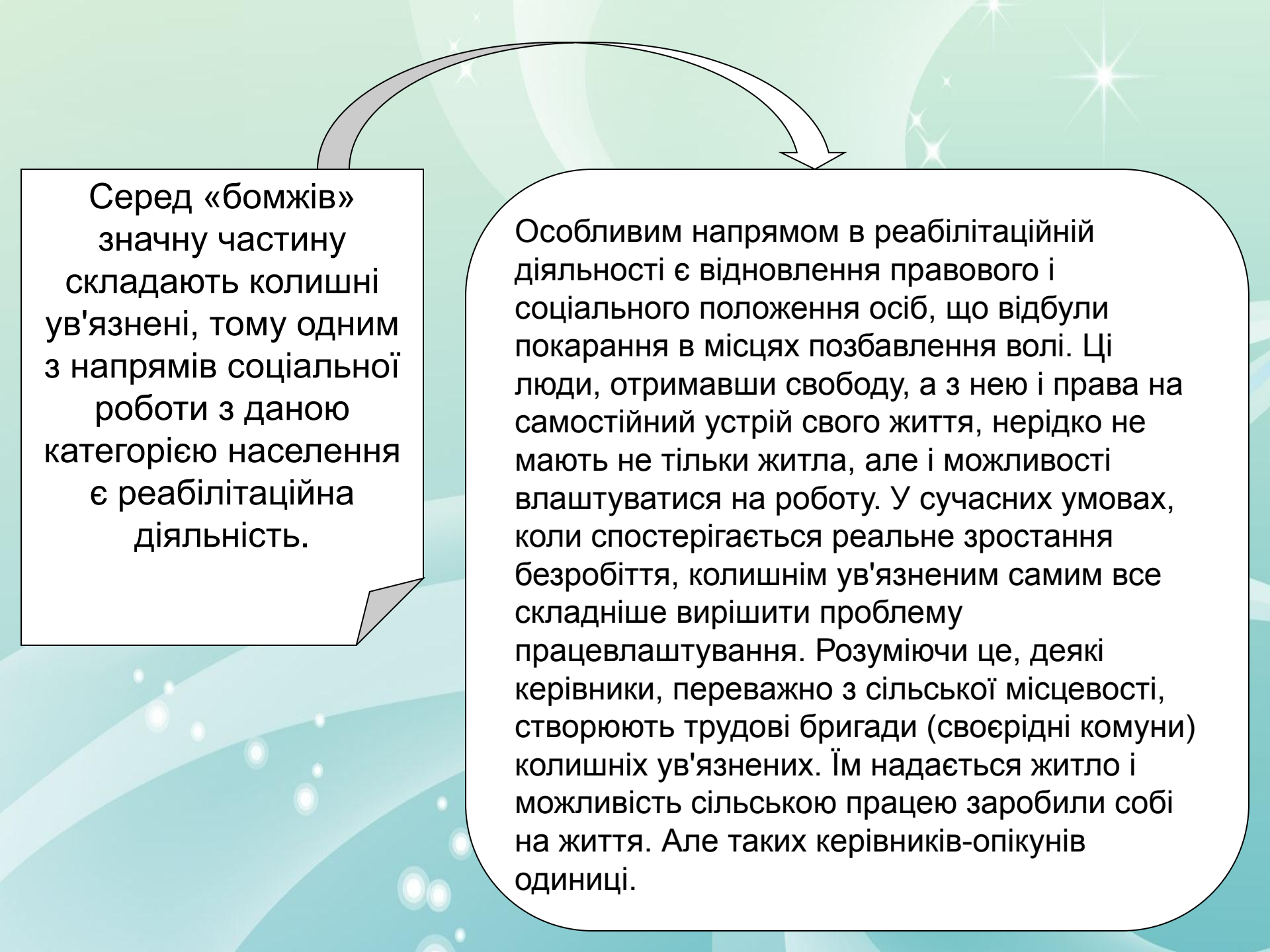
Найбільш характерними причинами, що посилюють проблему бездомності і бродяження, для багатьох країн в даний час є:

малозабезпеченість багатьох сімей і окремих громадян;

нездорові відносини у сім'ї; положення осіб, що вийшли з місць позбавлення волі;

слабкі можливості реалізації соціальних програм, націлених на надання матеріальної й іншої допомоги малозабезпеченим сім'ям, групам ризику і так далі

- Традиційно бездомних поділяють на такі підгрупи: самотні жінки; самотні чоловіки середнього віку; самотні чоловіки і жінки похилого віку; бездомні діти і підлітки; сім'ї з одним батьком; сім'ї з обома батьками; особи з проблемами психічного здоров'я; колишні ув'язнені. Такий поділ допомагає соціальним працівникам здійснювати цілеспрямоване планування і надання послуг.

Серед «бомжів» значну частину складають колишні ув'язнені, тому одним з напрямів соціальної роботи з даною категорією населення є реабілітаційна діяльність.

Особливим напрямом в реабілітаційній діяльності є відновлення правового і соціального положення осіб, що відбули покарання в місцях позбавлення волі. Ці люди, отримавши свободу, а з нею і права на самостійний устрій свого життя, нерідко не мають не тільки житла, але і можливості влаштуватися на роботу. У сучасних умовах, коли спостерігається реальне зростання безробіття, колишнім ув'язненим самим все складніше вирішити проблему працевлаштування. Розуміючи це, деякі керівники, переважно з сільської місцевості, створюють трудові бригади (своєрідні комуни) колишніх ув'язнених. Їм надається житло і можливість сільською працею заробити собі на життя. Але таких керівників-опікунів одиниці.

Справою цією повинно займатися, перш за все, держава, допомагаючи тим колишнім ув'язненим, кого не чекають удома, хто потребує психологічних і інших форм реабілітаційної допомоги. Адже колишній ув'язнений, не знайшовши роботу і житло, знов стає на шлях злочину або поповнює ряди бомжів. Для них існують притулки, і частина колишніх ув'язнених може потрапити туди. Але ж інша їх частина йде у кримінал.

- Соціальна реабілітація, будучи однією із загальних технологій соціальної роботи, направлена на відновлення не тільки здоров'я, працездатності, але і соціального статусу особи, його правового положення, морально-психологічної рівноваги, упевненості в собі. Залежно від специфіки об'єкту реабілітації визначаються і методики реабілітаційної дії, що доповнюються відповідними приватними технологіями соціальної роботи.

- До бездомних потрібний особливий підхід. Не кожен (навіть соціальний працівник) може працювати з ними (особливо з деякими категоріями, такими, як люди, що опустилися на «дно»). Від соціального працівника потрібна яскраво виражена комунікабельність. Потрібно уміти знайти контакт з такими людьми, не принижуючи і не відштовхуючи їх. Треба дати їм можливість відчувати людське відношення до себе, не образити, пропонуючи елементарні послуги: нічліг, живлення, медичну допомогу.

- З особами, без визначеного місця проживання необхідно проводити також медико-соціальну роботу. Метою медико-соціальної роботи є досягнення максимально можливого рівня здоров'я, функціонування і адаптації осіб з фізичною і психічною патологією, а також соціальним неблагополуччям

- Основним завданням роботи на вулиці є необхідність встановлення початкового контакту з соціальним працівником і налагодження двохстороннього зв'язку на елементарному, побутовому рівні. З цією метою бездомним пропонується ряд соціальних послуг, які не вимагають глибокої довіри з боку бездомного до соціального працівника. Це досягається, наприклад через безкоштовне розповсюдження гарячих обідів, вживаного одягу, елементарних засобів особистої гігієни, надання елементарної медичної допомоги. Проте, важливим є регулярність такої роботи, що сприяє відновленню самодисципліни у бездомних - адже щоб отримати те чи інше, вони зобов'язані у визначений час з'явитися у тому чи іншому визначеному місці. Відіграє також свою роль залучення до роботи в якості помічників бездомних, які в процесі ресоціалізації знаходяться на вищих ступенях - таким чином можливим є ефект спрацювання успішного прикладу, та, або більший ступінь довіри до вчорашнього бездомного, ніж по відношенню до соціального працівника. Під час такої роботи необхідно постійно інформувати бездомних про послуги стаціонарного закладу, про можливість вирішення за допомогою соціальних працівників тих чи інших потреб бездомних, з метою спонукати їх скористатися послугами стаціонарного центру.

**Основні обов'язки
соціального працівника
зосереджені в таких його
діях:**

працювати з
людьми в
місцях їхнього
звичного
перебування;

разом з
людиною
намагатися
визначити, у
чому саме їй
потрібна
допомога;

створювати
підтримуюче
середовище для
представників
цільової групи,
залучати споживачів
ін'єкційних
наркотичних речовин
до діяльності з
профілактики
ВІЛ/СНІДу ;

співпрацювати з
іншими особами чи
службами, які
працюють за
програмою
зменшення шкоди,
виявляти готовність
до обговорення будь-
яких проблем і
питань, пов'язаних із
вживанням
наркотичних
речовин, починаючи
від найбезпечніших
способів вживання й
закінчуючи
варіантами
позбавлення
наркозалежності,
заохочувати
споживачів
звертатися до
відповідних
організацій та
програм, що
працюють у даній
сфері.

забезпечувати людей
інформацією,
інструментами та іншими
ресурсами, які можуть
допомогти їм знизити
ступінь шкоди, пов'язаної
із вживанням наркотичних
речовин, в їхньому житті;

надавати
клієнтові
правдиву та
точну
інформацію про
можливі шкідливі
наслідки для його
здоров'я та про
небезпеку
зараження ВІЛ-
інфекцією;

не ігнорувати й
не заохочувати
ризиковану
поведінку,
забезпечувати
можливість
анонімного та
безкоштовного
консультування
та лікування;

- Робота з бездомними людьми потребує значного часу і чималих зусиль соціального працівника, бо навіть налагодження стосунків довіри з ними, поширення серед них інформації про завдання, можливості та діяльність вуличного соціального працівника є непростою справою. Найкраще, якщо він діятиме у складі мультидисциплінарної команди, яка працює в притулку чи центрі по роботі з бездомними і учасники якої зважатимуть на його думку щодо роботи з клієнтами, підтримуючи при цьому і його зусилля.

Позиція, необхідна для вирішення проблеми бездомності - не консервативна і не ліберальна. Це усвідомлення, що якими б огидними не були бездомні, їхня присутність на наших вулицях є наслідком матеріальних та дискурсивних структур нашого суспільства. Але також і розуміння, що самі ці структури не є "необхідними" і їх можна змінити. "Все, що цей світ створив, він може, озброєний цим знанням, скасувати. В будь-якому випадку, не існує нічого менш невинного, ніж невтручання".

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!!!